

Шумкова Вікторія Ігорівна,
асистент кафедри статистики,
АГД та маркетингу СНАУ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

На сьогоднішній момент дуже гостро постало питання забезпечення безпеки сільськогосподарського підприємства, оскільки основним джерелом формування доходів бюджету більшості регіонів України є виробництво та реалізація сільськогосподарської продукції.

Загалом, економічна безпека аграрного підприємства розглядається як стан ефективного використання ресурсів підприємства і існуючих ринкових можливостей, який дозволяє запобігати внутрішнім і зовнішнім загрозам, і забезпечує його тривале виживання і стійкий розвиток на ринку відповідно до обраної місії.

Економічна безпека аграрного підприємства є системою, яка складається з взаємодоповнюючих елементів, а саме: організаційно-управлінська безпека, фінансова безпека, кадрова безпека, техніко-технологічна безпека, правова безпека, інформаційна безпека, екологічна безпека, силова безпека, інвестиційна безпека, ринкова безпека та інтерфейсна безпека.

Фінансова безпека – це найбільша складова економічної безпеки, яка полягає в забезпеченні стану ефективного використання ресурсів агропромислових підприємств під впливом зовнішніх та внутрішніх загроз і спрямована на досягнення фінансової рівноваги підприємств у довгостроковому та короткостроковому періодах.

Фінансова безпека аграрних підприємств складається з таких елементів як бюджетна безпека, податкова безпека, інвестиційна безпека, грошова безпека, валютна безпека.

Безперечно, важливим елементом фінансової безпеки аграрних

підприємств є податкова безпека, яка являє собою сукупність методів стратегічного і оперативного податкового менеджменту, податкового обліку, планування, аналізу і контролю, спрямованих на досягнення стратегічних цілей і забезпечення економічної безпеки підприємств.[2, с.42]

Податкова безпека аграрних підприємств не можлива без існування таких методик, як податкове планування, управління податковими потоками, податкова оптимізація (оптимізація податкових зобов'язань, оптимізація податкового навантаження), податкова мінімізація (мінімізація оподаткування, мінімізація податкових зобов'язань, мінімізація податкового навантаження), оптимізація податкового портфеля, податкова безпека бізнесу, податкова політика, оптимізація економіко-організаційного процесу оподаткування підприємств, оптимізація зовнішнього податкового середовища підприємств, управління податковими ризиками (податковий ризик - менеджмент), міжнародне корпоративне податкове планування, податкова стратегія підприємства, перевірка належної сумлінності щодо виконання податкових зобов'язань.[1, с.88]

При формуванні податкового портфелю аграрне підприємство визначає за якою системою оподаткування воно буде працювати. Можливі два варіанти на вибір:

- оподаткування на загальних підставах, відповідно до яких аграрне підприємство сплачує на загальних підставах всі необхідні для діяльності податки та збори (податок на прибуток, ПДВ, податок на доходи фізичних осіб, рентні платежі, податок на майно);
- спрощена система оподаткування, обліку та звітності, суть якої полягає в заміні податку на прибуток, податку на доходи фізичних осіб, ПДВ, земельного податку та рентної плати за спеціальне використання води єдиним податком та віднести сільськогосподарських виробників до четвертої групи платників цього податку. Але, аграрне підприємство для переходу на спрощену систему оподаткування повинно відповідати таких критеріям: частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний)

рік дорівнює або перевищує 75 %.

Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди.

Базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи для сільськогосподарських товаровиробників є нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень), з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року.

Ставки єдиного податку для платників четвертої групи встановлені в таких розмірах:

- 1) для ріллі, сіножатей і пасовищ - 0,95 %;
- 2) для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,57 %;
- 3) для багаторічних насаджень – 0,57 %;
- 4) для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,19 %;
- 5) для земель водного фонду – 2,43%;
- 6) для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди - 6,33%.[1]

На основі наявного податкового портфелю для забезпечення надійного рівня податкової безпеки аграрне підприємство може обрати одну із чотирьох стратегій:

- 1) стратегія максимальної податкової безпеки спрямована на абсолютне виконання вимог податкового законодавства на основі абсолютного визнання

- позиції податкових органів з усіх спірних питань;
- 2) стратегія ухилення від оподаткування виражається у свідомому порушенні податкового законодавства;
- 3) стратегія «пом'якшення» податкових наслідків-припускає відмову від свідомо неправомірних угод і мінімізацію сумнівних господарських операцій;
- 4) стратегія податкової оптимізації проявляється в зменшенні величини податкових зобов'язань.

Список використаної літератури

1. Грачов О.В. Податкова безпека як невід'ємна складова економічної безпеки підприємства [Текст] / О.В. Грачов // Вісник економіки транспорту і промисловості. – №29.– 2014. – С. 86 – 88
2. Глущенко О.О. Податкова стратегія підприємства як ефективний захід забезпечення його економічної безпеки [Електронний ресурс] / Глущенко О.О. - Режим доступу: http://www.archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/215/knp215_41-44.pdf
3. Податковий кодекс України зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>